



بررسی روابط سیاسی قطر و عربستان سعودی؛ از بیداری اسلامی تا بحران قطع روابط سیاسی در ژوئن ۲۰۱۷

از تبیین همگرایی تا گسست سیاسی

به رغم حمایت‌های وسیع شیوخ خلیج فارس از یکدیگر و اتحادهای مستحکم میان آنان، بعضاً این روابط دچار چالش و نقصان گردیده است. در این میان، روابط قطر و عربستان سعودی را می‌توان از زوایای مختلف تحلیل کرد. عربستان به‌عنوان زمامدار جهان سنت، ادعای رهبری و ریاست اعراب منطقه را دارد و از دیگر سو، قطر، به رغم جغرافیای محدود، به سبب برخورداری از اقتصاد بسیار قدرتمند و نیز شبکه‌های رسانه‌ای پویا همچون الجزیره به تدریج به قدرتی مهم و تاثیرگذار در منطقه بدل گشته است. نکته‌ی حائز اهمیت در این میان، روابط سیاسی دوحه-ریاض است که در خلال سال‌های گذشته روند کاملاً همگرایی نداشته است.

با سفر دونالد ترامپ به عربستان سعودی، نشست ریاض به جای رفع منازعات و ارائه‌ی راهکارهای مناسب در راستای حل و فصل مسائل منطقه‌ای، عملاً نتیجه‌ای معکوس داد و به تشدید منازعات سیاسی میان قطر و عربستان سعودی منجر گردید. اگرچه میان عربستان سعودی و قطر، وجوه مشترک هویتی، سیاسی و مذهبی وجود دارد، اما از نظر تاریخی، روابط این دو کشور بر بی‌اعتمادی دوجانبه استوار است. در این مقاله، نویسندگان در پی پاسخ به این پرسش‌اند که مهم‌ترین دلیل یا دلایل گسست سیاسی قطر و عربستان سعودی چیست؟ در ادامه، چنین گسستی چه بازخوردی بر منطقه و محور مقاومت خواهد گذاشت؟ و در نهایت اینکه مهم‌ترین فرصت‌های سیاسی-اقتصادی چنین شکاف مهمی برای جمهوری اسلامی ایران چه خواهد بود؟ مقاله حاضر به قلم عبدالرضا عالیشاهی (دانش‌آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی از دانشگاه اصفهان)، حسین مسعودنیا (دانشیار علوم سیاسی دانشگاه اصفهان) و یونس فروزان (دانش‌آموخته دکتری علوم ارتباطات از دانشگاه علامه طباطبایی) و با بهره‌گیری از نظریه دگرگونی اجتماعی و با استفاده از روش تحلیلی-توصیفی و منابع کتابخانه‌ای نوشته شده است. یافته‌های مقاله حاکی است گذشته از اختلافات ارضی و تاریخی، سه عامل ترویج اسلام اخوانی از سوی قطر، حمایت‌های همه‌جانبه از شبکه الجزیره و جاه‌طلبی‌های این کشور، مهم‌ترین دلایل قطع روابط و گسست سیاسی عربستان و قطر است.

برای دریافت متن کامل مقاله از لینک دانلود زیر استفاده کنید.